

assemblant a les barraques de volta i la tenia que fer algú que conegués el ofici, ja que si no es feia bé podia assolir-se el forn en meitat de la cuita i perdre moltes hores de treball. Damunt de la cúpula es seguia posant pedres més menudes fins sobrepassar les parets laterals del forn. En la part superior es tapaven bé les escletxes que hi havia entre les pedres -si era precís utilitzant fang- per a conservar el màxim de calor, però deixant algun orifici per a l'eixida del fum. Omplir de pedra el forn solia durar dos o tres dies.

A continuació s'encenia la llenya introduïda dins de l'olla del forn. Es tenia que seguir alimentant de llenya

uns set o vuit dies, durant els quals es tenia que mantenir el foc dia i nit, tant si feia sol com si plovia, feia fred o calor. Durant el procés, un home tirava llenya al foc mentre els altres li l'arrimaven. Per a transportar-la al coll i introduir-la, s'utilitzava un bastó llarg i recte, amb una forquilla a la punta, anomenat l'agulla. Amb l'ajuda d'aquesta, es carregaven els gavells de llenya tallats dies abans al muscle i els agarberaven prop del forn. Des d'ací, els arreplegava el que alimentava el foc.

El canvi de color del fum, és el que indicava si la pedra ja estava a punt. Mentre tirava fum negre calia seguir cremant llenya. El fum blanc era senyal de

pedra cuita. També diuen que quan estava cuit, mesclat en el fum solien eixir unes espurnes de foc de colors, visibles sobretot en la nit. Llavors es paredava la boca del forn per a impedir l'entrada d'aire i es deixava refredar durant tres o quatre dies.

El següent pas era desmuntar el forn per a traure tota la pedra cuita -òxid de calci-. La calç la solien posar en banastos -recipient fet de vímets- per a poder pesar-la amb una romana. D'un forn podien eixir més de 100 cafissos de calç -1 cafís són uns 12 roves, o uns 150 kg. aproximadament-, depenent, es clar, de la seva grandària.

L'últim pas era remullar-la en aigua. Per a aquest

menester es cavaven uns clots rodons, anomenats calciners, d'uns 80 cm. de fondària i uns 2 metres de diàmetre, als afores dels masos o pobles que s'havia d'utilitzar. S'omplien de pedres de calç i aigua. Després d'un parell de dies ja es podia arreplegar calç remullada -hidròxid de calci-, per a emblanquinar parets o per a construir-les. D'aquests forns sols queden restes de clots mig soterrats de terra. Una terra que es va traure de dins i que poc a poc torna al seu lloc. Uns clots que ja han complit la seva missió i deixen el relleu als moderns forns actuals. Potser, sols es queda de vida el temps que els puguem dur en el nostre record.

VICENTE FORÉS MUÑOZ

TRETS

Continuem aquesta secció on, bimestralment, apareixen personatges que la nostra càmera recerca pel poble.